

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Elutasított vádindítvány.

Olvasóink talán visszaemlékeznek arra a feltűnést keltett cikkre, mely lapunknak egyik áprilisi számában „Gazdasági különválás” cím alatt jelent meg.

A cikk írója azt fejtegette, hogy Magyarország keresztény népének jólétéhez elkerülhetetlenül szükséges, hogy gazdaságilag lehetőleg külön váljunk a zsidóságtól. Keresztények csak keresztényeket támogassanak az ipar, kereskedelem terén és a földbérletek kiadásánál is.

A cikkben néhány éles kifejezés is előfordult, a mi arra a jogos felháborodásra volt visszavezethető, melyet néhány nappal a cikk megjelenése előtt az egyik nyitrai zsidó lapban az épp akkor tájt megalakult kath. cselédvédelmi intézményt, a kath. papságot és általában a keresztény intézményeket szemérmetlenül gyalázó közlemény keltett.

Lapunknak a cikkében a pozsonyi kir. ügyész hitfelekezeti elleni gyűlöletre való izgatást látott és vizsgálatnak az elrendelését indítványozta. Erre az indítványra a pozsonyi kir. törvényszék vizsgálóbírája minden kommentárt feleslegessé tevő, rendkívül érdekes és tanulságos végzést hozott, melyet egész terjedelmében közléstünk, a mint következik.

A pozsonyi kir. trvsz. vizsgálóbírájától.

5311/1907. ftö. sz. V. 78/907.

Kir. ügyészi indítvány Franciscy Lajos nyitrai lakos ellen hitfelekezeti gyűlöletre való izgatás vétsége miatt a vizsgálatnak elrendelése miatt.

Végzés.

Franciscy Lajos nyitrai lakos mint a Nyitramegyei Szemle felelős szerkesztője ellen annak f. évi április hó 7-ik napján megjelent számában »Gazdasági különválás« cím alatt közzétett közlemény miatt a btkv. 172. §-a 2 bekezdésében meghatározott hitfelekezeti elleni gyűlöletre való izgatás címén a pozsonyi kir. ügyészségnek vizsgálatnak elrendelése iránt tett indítványát elutasítom és a vizsgálatnak elrendelését a B. P. 105. §-a alapján mellőzöm.

Ezen határozat a pozsonyi kir. ügyészségnek és a terheltnek kiadatni rendeltetik.

Indokok.

A Franciscy Lajos nyitrai lakos felelős szerkesztése mellett Nyitramegyei Szemle címmel nyomtatott politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap f. é. április hó 7-én megjelent 14. számában »Gazdasági különválás« cím alatt egy közlemény jelent meg, a melyben a cikkíró a gazdasági különválással foglalkozva nem tartja elegendőnek az annyira óhajtott különválásunkat Ausztriától, nemzeti jobblétünk megállapítására, mert ha Magyarországnak gazdasági, ipari és kereskedelmi erőit föl is szabadítjuk Ausztriától ez még nem jelent annyit, hogy

a mienk, mert ami e szép országban nincsen osztrák kézben, az zsidó kézben van, a termőföld s ingatlan birtok jó nagy részben, a kereskedelem, a nagy ipar és a gyárak nagyobb részt mind zsidó kézen vannak és ugyanez áll bármely jövedelmező pályáról is, mert nincs ezek között egy sem, a hol a zsidó elem aránytalan számban képviselve nem volna. — A cikkíró által óhajtott ezen különválást akként véli létesíthetőnek, ha mi magunk műveljük birtokainkat és nem adjuk bérbe, ha pedig bérbe kell adnunk, nem adjuk zsidónak, hanem parcelláztatjuk szegény keresztények között; — ne adjunk el semmit a zsidónak, nem vásárolunk semmit tőle, nem vesszük igénybe nála a hitelt, nagy tőkékkel szemben szövetkezeteket állítunk, törekszünk arra, hogy az iparos, munkás és cseléd elég keresetet találjon nálunk s ne legyen kénytelen zsidónál dolgozni, — nem adunk a zsidónak semmiféle keresetet és nem vesszük igénybe sehol a szolgálatát; — szóval, ha szervezünk társadalmi szövetkezt, melynek minden tagja megfogadja, hogy semmit sem vesz zsidó kézből és semmit sem enged zsidó kézbe.

Ezen cikknek fentebb előadott tartalmából azonban meg nem állapítható a btkv. 172. §. 2 bekezdésében meghatá-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A jeggyűrű.

Írta: Somlyay Oszkár.

Még csak éppen hogy lombot hajtott a fás arnyas lakóhelyére, a sötét csalitba beköltözött a dalos fülemile.

Tavaszi van, a rózsák még nem nyílnak, a virágelet még bölcsőben ringatózik, a színes, meleg nyár még messze van, de a repkény már felkúszott a verandás ház falára s zöld koszorút font a muskátlikkal telerakott ablakok köré.

Benn a házban nem nagy, de igen vidám társaság van együtt. Véghegyi Boriska eljegyzését ünneplik bizalmas családi körben. A menyasszony atyja, egykoron híres vármegyei követ a rendek gyűlésén, a szabadságharc szerencsétlen vége óta vadászlaki birtokán gazdálkodik.

Két gyermeke van, Ödön, a ki most nyitott ügyvédi irodát a fővárosban, és Boriska a menyasszony, a család dédelgetett kedvence. A múlt telen vitték az alig 18 éves leányt az első bálba, ott megismerkedett Beédy Imrével, egy jogot végzett fiatal emberrel, a kit műveltségén és férfias szépségén kívül, tehermentes ezerholdas birtok is előnyösen ajánlott, melyet nagy-

nénje után örökölt Laborcon, alig két órányira Vadászlaktól.

A rokonszenves fiatal ember, a ki minden megjelenésével érdeklődést keltett a mamák és lányok köreiben néhány hónap előtt sűrűn udvarolt egy budapesti egyetemi tanár leányának. A tanár és családja boldog volt attól a reménytől, hogy sem nem vagyonos, sem nem hódítóan szép leányukat egy ilyen jó parthie oldalán elhelyezhetik. Különösen a leány egyik nőrokona Egyeky Zsófi buzgólkodott az ismeretség szálainak szövésében s szerette volna összekalapálni a frigyét.

Nem is sok kellett volna már hozzá, midőn a viszony Beédy meghidegítése folytán felbomlott.

Az emberek rendesen állhatatlannak tartják a férfit, a ki a házassági ismeretséget megszakítja. Pedig ennek néha nagyon nyilvánvaló és alapos oka van, de ezt az emberek nem veszik számba.

Tény az, hogy Beédy Imre első jegyesét soha sem szerette, csak akarta szeretni. Egy határozatlan vonzalomtól vezetve, meggyújtani próbálta a szívében pislogó élettelen tüzet, de az bizony nem tudott erőre kapni. Ezért kellett az ismeretségnek véget vetni.

Annál rajongóbb odaadással csüngött Véghegyi Boriskán, a kit úgy látszik neki szánt a

kegyes ég. Mióta megismerte, életének a központja lett a falusi egyszerűségében kedves, tiszta lelkű leányka, a kire Vadászlak határában szép kis birtok várakozott hozományképen.

Az eljegyzés a legzavartalanabb örömök jegyében folyt le. Az öreg Véghegyi a családi örömnappra meghívta testvérbátyját, a ki mint vármegyei alispán egyetlen szereplő tagja volt még a híres múltú családnak. Őt puttonyos to-kaji került az asztalra, melytől az öregek is virágos kedvet kaptak. Az alispán nagybácsi remek dikcióval köszöntötte a jegyepárt, s a szűk attilában feszengő örömapa is kivágott egy amolyan falusi tósztot, melyben a vén szabadságharcos kuruc hangja csendült meg.

Asztalbontás után az öregek pohárkázás közben el-elbeszélgettek a nagy időkről, a fiatal-ság bohókás társas játékokkal töltötte idejét.

Éjfél tájban oszladozni kezdett a társaság, Beédy elbucúzott menyasszonya és a háziaktól, felült könnyű kocsijára, megeresztette táltosainak a gyeplőjét, s mint a szélvész úgy repült az egyenes mezei úton Laborc felé.

Kalászt hányó búzatáblák között kanyarodott az út, éppen a Véghegyiek tagján át robogott a gyors fogat, melynek a teli hold fénye szolgált biztos lámpásul. A kocsis robogása fel-

rozott hitfelekezeti elleni gyűlöletre való izgatás vétsége, mert habár kétségtelen, hogy a kérdéses cikkben, a zsidókat érintő részben túlzott állítás részben pedig ildomtalan kifakadás foglaltatik; — mégis tekintve, hogy egyrészt a cikk éle nem a zsidó hitfelekezet, hanem annak csakis azon tagjai ellen irányul, **a kiknek ecsetelt eljárása tényleg a nemzet romlását idézhetné elő**, ami kitűnik abból, hogy a cikkíró maga is kijelenti a cikkében, hogy tisztelet és becsület minden zsidónak, ki öniparkodásával és önerejéből békében akar élni a magyar földön, — s

tekintve, hogy valamely hitfelekezetnek egyes tagjai nem azonosíthatók, magával az egész hitfelekezettel, a vádtárgyává tett közlemény habár általánosságban a zsidóktól való különválást kívánja elérni és céljának eltérése végett minden közelebbi meghatározás nélkül zsidóknak eljárásáról értekeznek, — nem alkalmas arra, hogy az egész zsidó hitfelekezet ellen gyűlöletet ébresszen, hanem gyűlölet ébresztésére szolgálhat alapul a zsidó hitfelekezetnek *csakis ama tagjai ellen*, akik a cikkben ecsetelt dolgokat elkövetik, —

tekintve végül, hogy a btkv. 172. §. 2 bekezdésében meghatározott hitfelekezetelleni gyűlöletre való izgatás egyik alkotó elemét az képezi, hogy valamely hitfelekezet vagyis egy és ugyanazon hitvallás elveit követő személyeknek összesége, nem pedig annak csak az egy és ugyanazon vallást követő egyes személyek ellen legyen ellenséges indulat ébresztésére alkalmas: *a kir. ügyészség indítványát elutasítani és a vizsgálatnak elrendelését mellőzni kellett.*

Pozsony, 1907. évi június hó 22.

Dr. Aray,
vizsgálóbíró.

(P. H.)

Csodálatosan tükrözi vissza ez a végzés a mi gondolatvilágunkat.

riasztott egy alvó hódót, mely nagy ijedségében iramodva szelte át a repülő lovak előtt az utat. Az iramló állattól a nyerges megijedt s nagy hőköléssel elfordította a rudat. Beédy, hogy megfékezze a megriadt lovat, mindkét kezére erősen rácsavarta a gyeplőt. Ekkor történt, hogy a feszülő gyeplőszár lerántotta egyik kezéről a keztűt s a keztűvel a jeggyűrűt is, mely ki tudja hova esett a rengő vetés tengerében.

Beédy másnap hajnalhasadtakor embereivel tüvé tette az egész utat, a keztű meg is került, de a gyűrűre rá nem akadhattak.

A villámgyors kocsi az a hűvös tavaszi éjjelen beteggé tette Beédyt. Tifuzos lázba esett, s hetek multak el, a míg ismét talpra állhatott. Betegsége kezdetén menyasszonya, szülei társaságában gyakran látogatta meg. S ha nem jöhettek át Véghegyiék Laborera, levél mindenesetre érkezett Boriskától.

Egyszerre azonban a látogatások megszűntek, s a levelek is elmaradtak, nemsokára jött még egy levél, de az megdöbbentő volt. Boriska küldte azt is, de bepakkolta a levelbe a jeggyűrűt is . . .

Néhány sornyi szemrehányással kezdődött a remegő kézzel írt levél. „En bíztam Önben“, írta a szerelmében csalódott leány, „s abban a boldog

Mi a zsidóságot nem gyűlöljük, a minthogy senkit sem gyűlölnék. Nagy esztelenségnek tartanánk, ha valaki a zsidóságot, mint felekezet ellen izgatna. De igenis jogosnak és szükségesnek tartjuk az agitációt a zsidóság politikai, gazdasági és értelmi terjeszkedése ellen, a mennyiben az a zsidóság arányszámát némely pályákon 5, 10 sőt többszeresen is meghaladja s így szükségesszerűen a keresztény elem visszaszorítását eredményezi. Vezérelvünk az, hogy ebben az országban tisztességes munkával, becsületes törekvéssel mindenki érvényesülhessen, de nem szabad megengedni, hogy egy fajnak az üzleti spekulációja, erősen kifejlődött anyagi érdeköstöne, az eszközökben vajmi gyakran nem válogató élelmessége leszorítsa a legjelentékenyebb életpályákról államalkotó és fentartó keresztény népünket.

Foglaljon a zsidóság tért minden pályán, de mindenütt létszámának megfelelő arányban. Nagy nemzeti veszedelem rejlik abban, ha a nem egészen 5% zsidóság egyes pályákon 50—70, sőt még nagyobb százalékkal van képviselve.

Ebben az irányban évek óta agitálunk és írunk, fogunk ezután is, azzal a rajongó, izzó fajszeretettel, mely egész lényünket eltölti és áthatja.

Kellemetlen incidensek. Nyitra város képviselő-testületének közgyűlésein napirenden vannak a kellemetlen, sokszor kínos incidensek, mint a minő a jul. 1-én tartott közgyűlésen is előfordult az elnöklő polgármester és a főkapitány között, a ki a polgármester figyelmeztetésére hevesen fakadt ki, a miből ingerült, a tanácskozás komolyságához nem illő szövege keletkezett. Ezt az esetet most nem bíráljuk, csak általában akarjuk megjegyezni, hogy lehetetlen az elnöktől higgadságot várni, ha a képviselőtestületi tagok sértő, gúnyos megjegyzéseket, celzásokat tesznek a polgármesterre, s ezeket közbeszólások alakjában feleje röptetik. Ebben a tanácskozási módorban főképp a képviselőtestületnek egyes zsidó tagjai vétkesek. A mily jól eshetnek mindenkinek egy Árpássy, vagy dr. Sztránszky komoly, megfontolt és mindig illemes felszólalásai, épp oly bántó s a tanácskozás színvonalát nagyon melyre lesúlyesztő az a kötekedő és kihívó fellépés, melylyel mások a szőnyegen forgó kérdéseket kezelik. Hagyjanak fel ezzel a módorral és bizonyos, hogy nyugodtabb és méltósággal teljesebb lesz az elnök viselkedése is.

A hitelszövetkezetek figyelmébe.

A hitelszövetkezetek vezetői előtt ismeretes, hogy azon önszegélyző egyleteknél, melyek alapszabályaik értelmében üzleti tőkéjüket csak tagjaiktól havonként 4, hetenként pedig 1 frtot meg nem haladó részletekben szedett törzsbetétekből

képződésben éltem, hogy Ön egy szerető férfinak tisztá érzelmeivel akar engem magához fűzni. Biztosra vettem, hogy boldoggá akar tenni egy nőt, a kinek a Gondviselés azt a sorsot rendelte osztályrésztül, hogy önfeledő szeretettel szentelje magát az Ön boldogításának . . .

„De keservesen esalódtam. Ön engem is csak hitegetni akart, mint Z. V. kisasszonyt. Milyen szívre vall az, hogy Ön akkor, midőn eljegyzésünk örömeinek kellett volna magát átengednie, cikkeket tivornyákban töltött, s szerelmünk jelképét is, jeggyűrűjét más ékszereivel együtt a kártyasztalnal eltékozolta“ . . .

Beédy Imre lázas agyát leírhatatlan izgalmoba hozta ez a levél. Mily szokatlan egy menyasszonytól, hogy a jeggyűrűt szemrehányó, sőt dorgáló levél kíséretében küldi vissza! De hát ez utóvégre az atyja befolyására vezethető vissza, a ki ha megharagudott, szokimondó volt a kimélenlenségig. Most a leányát is ilyen kíméletlenségre kényszerítette.

De minő rémítő vádak! Ki lehetett az a gonosz cselszövő, a ki ilyen rágalmakkal rabolta el tőle menyasszonya szívét? Nem, ezt nem hagyja magán száradni! Fölkel a betegágyból, elmegy, elrohan Vadászakra és tisztázni fogja magát!

Hiába való volt minden erőlködés, a nehéz

gyűjtik, az egyleti tagoknak kifizetett kamatösszeg a törzsbetétek 6%-ának erejéig adómentes“. (1875. XXIV. t.-c. 4. §. 10. p.)

Hazánkban, kivált Trencsénmegyében több ily hitelegylet alakult, (legújabbban Nyitrán is Szteszkál József kanonok vezetése alatt) s ezen szövetkezetek e fentidézett törvény kivételes rendelkezése alapján eddig tényleg teljes adómentességet élveztek. Ez évben azonban — legalább Trencsénmegyében — az adókövető bizottságok s maga a pénzügyigazgatóság is sorban megadóztatta az ily hitelszövetkezeteket. E jogtalan adókövetés ellen hiábavaló volt minden felszólamlás, törvényre való hivatkozás, mert a pénzügyigazgatóság ép az említett törvényre hivatkozva adóztatta meg a tartálékához csatolt összeget, a mennyiben — indokai szerint — csak „az egyleti tagoknak kifizetett kamatösszeg adómentes“, s nem a tartálék alap nagyságára fordított összeg is.

A pénzügyigazgatóságnak, ha a törvénynek csupán e pontjához, illetve betűjéhez kellene ragaszkodni, teljesen igaza volna, de az adókövető pénzügyi biztos urak ügylátszik maguk sincsenek teljesen tájékozva a számtalan pénzügyi rendelet tömkelegében. Különbözn ismerniök kellene a m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróságnak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozólag hozott *elvi jelentőségű* (307. sorsz.) határozatát: „Az 1875. XXIV. t. c. 4. §.-a 10. pontjának azt a kivételes intézkedését illetőleg, hogy az önszegélyző egyleti tagoknak kifizetett kamatösszeg a törzsbetétek 6%-tőljának erejéig adómentes, nem tesz különbséget, vajjon ez a 6%-tól az egylet tagjainak kifizetett-e, vagy a tartálékához csatoltatik az azt meghaladó nyereséyyel együtt“. (Dárday S.: Közig. Törvénytar. VI. köt. 305. old.)

A felhozott elvi jelentőségű határozat világosan megcáfolja a pénzügyigazgatóságok által felhozott indokokat s azért azon egyletek, melyek jelenleg ily helytelen alapon lettek megadóztatva, bátran felelhetnek egészen a kir. közigazgatási bíróságnak, mely igazat fog nekik adni, ha a közigazgatási bíróság fentemlítt határozatára fognak hivatkozni.

Itt megemlíttük azt is, hogy a bodajki szövetkezet ügyében hozott legújabb közíg. bírósági elvi jelentőségű határozat szerint az ily szövetkezetek *takarékbetétei* is adómentesek.

Miként fejlesszük a magyar ipart?

III.

Az alkalmi hirdetések ugyanolyan elbírálásban részesülnek, mint ahogy az a jelenlegi fővárosi napilapoknál szokásban van. Általánosságban ezen szempontok érvényesülnének a hirdetések-nél, de nem hagyható említés nélkül az a körülmény sem, hogy az utazók kötelezve lennének az árrendelés fölvetelén kívül még a lapot is minél szélesebb körben terjeszteni, munkásságukról havonta terjedelmes jelentést tenni és évnegyeden-

kor az ágyhoz szegezte az erőteljes fiatal embert. Tollat próbált a kezébe fogni, az meuten kihullott lesóványodott ujjai közül. A nagy izgatottság fokozta a bajt, az orvosok minden tudásukat elővették, hogy a magas láz csökkenését előidézzék.

Mikor vagy hat hét múlva annyira felépült, hogy szabad volt komolyabb gondokkal is foglalkoznia, úgy vélekedett, hogy legjobb lesz, ha személyesen megy el Véghegyiékhez s férfiass nyíltsággal tisztázza az ügyet, melyet egy nagyon furfangos ármany ronthatott el ennyire. De férfi büszkesége ezt a gondolatot visszautasította.

Nincs más hátra — gondolta magában — mint hogy egyik nőrokonát kérje fel az ügy tapintatos elintézésére. Irt is neki egy hosszú levelet, melyben felkérte őt, hogy igyekezzen a megfoghatatlan dolog magyarozatát megadni, s a jegyesi viszony helyreállításához, a völegény erkölcsi méltóságának sérelme nélkül közreműködni.

A közvetítésre felkért rokon ügyesen csinálta a dolgot. Megtudott mindent. Megtudta, hogy vagy 8—10 nappal az eljegyzés után, Véghegyiné Budapestről levelet kapott Egyeky Zsófiától, melyben az aggszűz csupa bosszúból, a miért Beédy az egyetemi tanár leányával az ismerettséget megszakította, szörnyen sötét színekkel festette le a fiatalabb korában kissé könnyelmű, de most

kint pontosan összeállított statisztikai kimutatást készíteni azon iparcikkekről, amelyek élénk keresletnek örvendenek ugyan, de a magyar gyárakban és ipartelegeken előállítva nem lesznek.

A mintacsarnok, amint az már az előző pontban röviden említve volt, arra szolgál, hogy az állandó hirdető ott készítményeiből mintaraktárt tartson, hogy a fővárosi, valamint a vidékről vásárlás céljából a fővárosba utazó kereskedők könnyű áttekintésben és rendszeres beosztásban megtalálhassák mindazon iparcikkeket, amelyek magyarországi gyárakban állítatnak elő.

A géparúk, vas- és szövöttárúk, rövid- és kézműárúk, a mezőgazdasági iparcikkek és minden egyéb kereskedelmi árúk szakmáik szerint csoportosítva rendeztetnének. Minden egyes tárgyon fel lenne tüntetve a gyáros, vagy készítő neve és a készítmény gyári, illetve üzleti száma.

A mintacsarnokban kiállított tárgyakról jegyzék vezetnénk, amely a csarnok irodájában két példányban lenne elhelyezve. Az egyik példány tartalmazná a gyárak által a nagykereskedőknek megszabott árakat, míg a másikba a kisebb menyiségben vásároló kereskedők részére szóló árak jegyzetnénk. A vállalat az állandó hirdetőnek akkor sem számít semmi értékesítési jutalékot, ha az árú kiskereskedőknek adatott el, hanem a kisebb eladásnál elért magasabb üzleti haszon is az illető gyáros, vagy iparos javára szolgál.

A mintacsarnok, mint állandó ipari kiállítás a nagyközönségnek is rendelkezésül állana, de magánügyektől csakis gazdasági gépekre, lakásberendezési tárgyakra és olyan nagyobb ipari cikkekre fogadtatnának el rendelések, amelyek általánosságban ma is beszerezhetők a gyáraktól és nem képezik kizárólag csak a kisebb kereskedelmi forgalom tárgyát.

A rendelések felvételénél a vállalat csupán mint közvetítő szerepel a gyáros és a vevő között. A rendelést az utazó, vagy a mintacsarnok irodája felveszi, a gyárosnak átírja. A vállalat a gyáros által szállított árúért szavatosságot nem vállal, azonban az olyan gyárost, vagy iparost aki rossz minőségű, vagy külföldön készült iparcikket hoz forgalomba hazai gyártmány gyanánt, a mintacsarnok területéről kitalhatja.

Úgy a lap terjesztése, valamint a hazai iparpártolás hathatós elősegítésére nézve kiváló fontossággal bírna a vidéken szervezendő iparpártoló egyesületek létesítése, amelyek egy budapesti központi egyesület szervezetébe tartoznának. Ezen egyesületek úgy lennének a legsikeresebben megalkathatók, ha a magas kormány módot nyújtaná

már teljesen józan és rendes életű fiatal embert. Részeges, könnyelmű fráternek jellemezte őt, szenvedélyes kártyásnak, a kitől az is kitelik, hogy a jeggyűrűjét is a kártyasztalon játszasa el, a mint ezt már Budapesten meg is tette.

A cselszövény szálainak kikutatása után Beédy rokona személyesen is elment Véghelyiékhez, s az öcsésére szórt rágalmat egytől-egyig megcáfolta. Már-már sikerült neki helyreállítani a régi viszonyt, a mi annál könnyebben ment, mert Boriska még mindig epedve szerette volt vőlegényét, mikor közbe lépett az öreg Véghelyi, s egyetlen egy megjegyzéssel mindent újra elrontott.

Ha ártatlan Beédy Imre, dörögte az öreg honvéd, hol van hát a jeggyűrűje? Nekünk azt mondta, hogy az úton vesztette el, mikor az eljegyzés után visszament Laborcra, de hát ha ez csak kigondolt mese, nekem mindenesetre gyanus a dolog, mert elvégre is egy vőlegény talán mégis csak jobban szokott vigyázni a jeggyűrűjére, mint a szivarszopókájára.

A kibékülésből tehát semmi sem lett, de Beédy rokona midőn Véghelyiéktől távozott, észrevette, hogy ha van hőse ennek az eljegyzési tragediának, a kit lesújt, összetör a szenvedés, az nem más, mint Véghelyi Boriska.

arra, hogy a hivatalnoki kar az értelmiséggel vállatve működjék az iparpártoló egyesületek létesítésén.

Hogy a vidéki egyesületek munkája megkönnyíttessék, az összes állandóan hirdető gyárosok köteleztetnénk, hogy árucikkeiket a vállalat által bejegyzett egyöntetű védjeggyel lássak el, miáltal a kereskedők is ellenőrizve lennének, hogy idegen gyártmányokat ne hozhasanak forgalomba hazai gyártmányok helyett.

Ujdonságok.

Tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése július 1-én lejárt, kérjük, sziveskedjenek azt minél előbb megújítani.

A kis emberek érdekében.

Lapunk t. olvasói előtt ismeretes az a népművelő parlamenti mozgalom, melyet a képviselőháznak öt tagja megindított, s melyhez már az országos koalíciónak mintegy 200 képviselőtagja csatlakozott.

A kis emberek és a magyar föld érdekében szállott síkra a parlamentnek ez a számra, tekintélyre, jelentőségre nézve egyaránt nagy tábora.

A kis embert igazságos jogintézményekkel megvédeni, ügyes-bajos dolgaiban megsegíteni, a jogkeresésnek leggyakrabban előforduló viszonyaiban könnyebbséget szerezni neki, a magyar földet népünknek megtartani, abból a nemzeti erőnek és a népjólétnek újabb forrásait megnyitni: ez a célja ennek a nagy horderejű mozgalomnak, melynek nőttön kell nőnie, a míg csak teljesen meg nem hódítja az ország legszélesebb rétegeit.

A nyitrai választó kerület polgárait örömmel töltheti el az a tudat, hogy a kerület jeles képviselőjét is a mozgalom kezdeményezői között láthatják.

Az a nemes érdekkapcsolat, mely a kerületet minden jó, minden üdvös

Két hónap mult el a leirt események óta. Véghelyi házában szopora munka folyt, az arató népet, mely épp a nagy dűlőre készült kimenni, hogy megkezdje a buza aratását, vendégelte meg a nemzetes úr. Ősi szokás volt az ebben az udvarházban, hogy a búzatablak aratása előtt jó vendégséget kaptak az aratók.

Isten nevében, a jó ellátástól és a háziur jelenlététől lelkes kedvvel fogtak hozzá a szorgalmas munkások, a kövér rendek vágásához. Gyönyörűség volt nézni, hogyan fogy a buzarengető a suhogó kaszák pusztító serege előtt.

Napalkonyat táján az egyik arató kaszája finom hangon esendült meg, nyomban rá valami csillogó tárgy repült fel a levegőbe, azután az arató lába elé esett. Arany karikagyűrű volt.

A becsületes ember a talált jószágot az ott jelen volt ispánnak adta át. Az töviről-hegyire megnézte a gyűrűt, melyen B. betű volt a Véghelyiék címerével. Eszébe jutott Boriska eljegyzésének szomorú története. A következő pillanatban mindent tisztán látott.

Újabb két hónap mulva, szüret táján négyes fogat robogott a vadászlaki határ letarlózott búzatablak között. Beédy Imre vitte haza ifju feleségét, Véghelyi Boriskát.

ügy tekintetében képviselőjéhez fűzi, kötelességünké teszi, hogy képviselőnknek Mérey Lajos úrnak a népművelés érdekében felemelt szavára visszhangot adjunk

Indokoltnak látszik ennél fogva, hogy a nyitrai választó kerület értelmisége a nyilvánosság előtt fejezze ki a képviselőnk és társai által kezdeményezett mozgalomhoz való csatlakozását.

Kérjük azért t. elvbarátainkat, sziveskedjenek szóval, vagy írásban, akár egyszerű levelezőlapon is, csatlakozásukat lapunk szerkesztőségében bejelenteni.

Mi azután a csatlakozók neveit közzé tesszük s az így szervezett kerületi mozgalmat képviselőnk tudomására hozzuk.

Abban a meggyőződésben, hogy jó szolgálatot teszünk ezzel a hazafias, keresztény és magyar szempontból nagyon üdvös ügynek, sorakozzunk egy emberként mindnyájan a népművelés kibontott zászlója alá!

Személyi hírek. Huszár István kereskedelmi tanácsos és neje, úgyszintén dr. Franciszy Lajos lapunk felelős szerkesztője a nagybeteg dr. Tóth János kis szeméniáriumi igazgató látogatására f. hó 5-én Görzbe utaztak. — Roch Gyula és Fábian Lajos a nyitrai főgymnasium tanárai tanulmány útra keltek Dalmácia és Felső Olaszországba. — Dr. Mihalovics Ede theol. tanár Veldesbe utazott, ahol szünidejének egy részét tölti. — Dr. Machovich Gyula tartoskeddi plebános üdülés céljából Svájcban tesz körutazást.

Uj theologiai tanár. A megyés püspök úr dr. Cserenyey István leányiskolai hitoktatót és theol. segédtanárt, a nyitrai nagyobb papnevelő intézethez az egyháziog és egyháztörténelem fenes tanárává nevezte ki. Fialat kollégánkat, a ki lapunknak is hosszabb időn át munkatársa volt, szívélyesen üdvözljük.

Egyházmegyei hírek. Filkorn Ferenc Nagybitteről Zsolnára árvaházi hitoktatónak, Részner Gyula Vágbesztercére káplánnak, Greschner János Nyitrára, Hatala István Nyitraonavákról Drétemára, Tomanóczy Lajos ribényi ideig. adm. Tökésújfalura segédlelkési minőségben helyeztetek át. Ujmisések segédlelkészeknek küldettek: ifj. Bergendy István Nagyrónára, Chmielovszky László Vágbesztercére, Hermann István Nyitraonavákra, Vlaszaty Márton Nagybittérsé és Balázsovits Mihály alszerpap Predmérre.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Soós Jánost az érsekújvári járásbíróshoz aljegyzővé kinevezte. — Sidó Ferenc Vágújhelyre pénzügyőri biztossá neveztetett ki.

Konkurzus Nyitrán. A nyitrai nagyobb és kisebb papnevelőintézetbe jelentkező növendékek felvételi vizsgája f. hó 1-én tartatott meg. Felvétettek érettségi bizonyítvánnyal I. éves theologusoknak: Auguszti Alajos és Rácz Gyula. VII. osztályból Sántavy Márton. V. osztályból Márczy Lajos, Rudinszky József, IV-ből Formánek Rezső, Vörös Vince, Nécsey Ede, Mendl József, Kelemen János, Leitmann István, Dubik János, Novotny Károly, Pavlisz András, Fábian János, Ruzsbász Aladár.

Halálozás. Windischgraetz Matild hercegnő, csillagkeresztes és palotahölgy, az Erzsébet rend tulajdonosa a Jablonitz közelében fekvő Miesko kastélyban meghalt.

Veszely Ferenc nyitrai ácsmeister f. hó 1-én 87 éves korában Nyitrán elhunyt. A boldogult a városnak azon kevés jó módú polgárához tartozott, akik szorgalmuk, jó munkájuk és becsületességük által polgártársaik körében tekintélyt és tiszteletet vívtak ki maguknak, s vagyont is szereztek. Ezeknek a száma nap-nap után ritkul. Jó, megbízható iparosunk hála Istennek, van még most is elég, de ezek felett ma

már nehezebb idők járnak. Halálát nagyszámú család és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 3-án ment végbe.

Ifj. Sándor Ferenc, a „Vágvölgyi Lap” belső munkatársa, Trencsén megye törv. bizottságának tagja, múlt hó 28-án rövid szenvedés és a halottak szentségeinek ajtatos felvétele után élete 38. évében elhunyt. — **Cziedny József** nyitrai egyházmegyei növ. pap gymn. VII. oszt. tanuló július 5-én Tormoson elhunyt. — Nyugodjanak békében!

Személyi hir. Kutvaszer István nyitrai kanonok, papnevelői kormányzó, hosszabb időre Trencsén-Tepliere utazott.

Kinevezés. A vármegye főispánja Rébay Kálmán végzett joghallgatót közigazgatási gyakorlattal végleges minőségben kinevezte és szolgálatátelre az árvaszekhez osztotta be.

Bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága folyó havi ülését 9-én d. e. 10 órakor a vármegyei székház nagytermében a főispán elnöklete alatt tartja.

Gazdasági tudósító. A földművelésügyi miniszter Czobor Béla jószágberlő pusztá sarló-kajszai lakost a nyitrai járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

Elöléptetés. *Argay* Bálint bácsbodromgye tanfelügyelősi tollnok, a ki azelőtt a szakolcai állami iskolánál mint tanító működött, jelenlegi állomáshelyén segédtanfelügyelőnek nevezetett ki.

Libertiny Gusztáv nyugdíjaztása. Harminc évet meghaladó tanügyi munkálkodás után Libertiny Gusztáv kir. tanácsos, Nyitra megye tanfelügyelője nyugdíjba vonul. Ezen hosszú, évtizedekre kiterjedő idő alatt a vármegye tanügye hatalmasan fejlődött, s ebben a tanfelügyelőnek a dolog természeténél fogva oroszlán része van. Kötelességét hiven teljesítette mindig, s ha talán egyik-másik téren nem tudott eredményeket elérni, azt inkább a viszonyok mostohaságának kell tulajdonítani. Tudott méltányos lenni, szerette a békés, barátságos elintéztést, általában a kímélet és a jóindulat embere volt, s azért a vármegye tanügyi körei részéről különbség nélkül tisztelettel és nagybecsüléssel találkozott, s ezt becses emlékként távozásakor magával viheti, mint olyan talizmánt, mely a közügy férfiának hosszú, fáradságos munka után eddessé teheti a pihenést, a minthogy örömteljessé tette a munkát.

Utódja **Takács Béla**, eddig Abauj-Torna megye segédtanfelügyelője, még fiatal, 37 éves ember, de ennek a fiatal életnek majdnem a felét a népiskolai tanügy terén töltötte. A tanítói oklevél megszerzése után mint néptanító 14-évig működött Kassán, s ezalatt az ernyedetlen szorgalmú s jeles képességekkel megáldott férfiú tovább tanult, befejezte a gymnasiumot, letette az érettségét, azután neki feküdt a jognak s letette az *államtudományi* vizsgát. Három év előtt nevezetett ki Abauj-Torna megye s. tanfelügyelőjévé, mely állásában feljebbvalóinak teljes megelégedésére működött. Tehát egy tökéletes szakembert és képzett jogászt kapott Takács Béla személyében a tanfelügyelői fontos állás. A kinevezett tanfelügyelő testvéröccse Takács Menyhert jászói prem. prépostnak. Működésére, melyhez katolikus iskoláink szempontjából is szép reményeket fűzhetünk, az Isten bőséges áldását kívánjuk!

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete folyó hó 1-jén közgyűlést tartott **Faschler Ferenc** polgármester elnöklete alatt.

A napirend előtt a polgármester bejelentette, hogy **Goldberger Sámuel** fővárosi gyáros Nyitrán *textil gyárat* óhajtott létesíteni, e végből a várostól mintegy 32 holdra terjedő alkalmas telket és adókedvezményeket kíván. Az ajánlattal a pénzügyi és gazdasági bizottság is foglalkozott, s olyan értelmű véleményt nyilvánított, hogy Nyitra városnak módjában állana a **Goldberger** által megjelölt feltételeket teljesíteni. Erről a polgármester értesítette a vállalkozót, a ki azt válaszolta, hogy csak szeptemberben dönt a szőnyegen forgó kérdésben. — Addig, a mi tudomásunk szerint, **Goldberger** úr más városoknál puhatólódzik, hol köthetne ki legelőnyösebb feltételeket. A nyitrai textil gyárból aligha lesz valami, erre az ügyre különben még visszatérünk.

A *kulturpalota* ügyében a polgármester azt jelentette, hogy a nyitrai kerület képviselője **Mérey Lajos** ezt az ügyet úgy a miniszterelnök, mint a kultuszminiszter jóindulatába ajánlotta. Az ügy további mozgatója azon a módon fog történni,

a mint azt lapunk múlt számában megírtuk, vagyis szeptember hóban a főispán vezetése alatt városi és megyei küldöttség megy fel a kormányhoz, melyhez a vármegye orsz. képviselői is csatlakozni fognak.

A közgyűlés ezután a polgármesternek és a rendőrfogalmazónak július 6-tól kezdődőleg 4 heti szabadságot engedélyezett.

Kocsis József főgym. tanárnak a város által főtartott párhuzamos osztályok költségvetésének terhére a képviselőtestület segélyképen 400 koronát rendelt kiutalványozni.

Dr. Kállai Ármin a rendőrök fizetésjavítása érdekében terjesztett be indítványt, mely a tisztviselői fizetésrendezés céljából kiküldött bizottsághoz utasított. — **Boxhorn Vilmos** egy Nyitrán állítandó kereskedelmi iskola ügyében interpellált, az erre vonatkozó adatokat a polgármester a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti.

Dr. Sztránszky Izor indítványára **Horváth Sándor** főgymnasiumi igazgatóhoz, a ki állítólag a jövő iskolai évtől kezdve a párhuzamos osztályokat be akarja szüntetni, a polgármester vezetése alatt deputáció küldetett ki, mely az igazgatót fel kéri az említett osztályoknak további fentartására.

A *Sindolka* forrás rendezésére vonatkozó tanácsjavaslatot, melynek leglényegesebb pontja az, hogy a forrás környékéről minden szenny eltávolítottassék és hogy a forrás medencéje állandóan el legyen zárva, úgy hogy a vízszállítók 10 kor. ellenében külön kulcsot kapjanak a forrás ajtajához, a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Hosszú vita keletkezett a *Váralja*-utca csatornázásának és kövezésének kérdésénél. A tanács előterjesztése szerint úgy a kövezés, mint a csatornázás is minden nagyobb nehézség nélkül kivihető. A munkálatok költségvetését a javaslat 15.900 koronában irányozza elő, az 1908-dik városi költségvetés terhére.

A kérdéshez hozzászóltak **Dr. Kállai Ármin**, **Dr. Sztránszky Izor**, **Juhász Sándor**, **Dr. Franciscy Lajos**, **Árpássy Imre**, **Kubinyi Endre**, **Palásthy Vilmos**, **Gyulai Mihály**, **Morton József**, s végre abban állapodott meg a képviselőtestület, hogy a tanács javaslatának műszaki része a kulturmérnökséghez felülvizsgálat végett tétessék át, s ha az a tervezetet kivihetőnek fogja találni, akkor a tanács nyomban előterjeszti a részletes költségvetést: ha azonban a kulturmérnökség a földalatti csatornázást lehetetlennek tartaná, akkor a *Váralja*-utca föld feletti csatornákkal lesz el látandó.

A *Lupka* nevű dűlőben fekvő kis területnek árverés útján történt eladását a közgyűlés jóváhagyta. A területet **Dr. Ádám Endre** vette meg.

A *honvédelmi* fentartásához való hozzájárulást a város ezentúl úgy akarja teljesíteni, hogy a honvédelmi miniszter átlagos összegben határozza meg a fentartási költséget. Ilyen értelemben a város a miniszterhez felterjesztést intéz.

Több jelentéktelenebb tárgy elintézése után a közgyűlés véget ért.

A kath. Kőr nyári mulatsága. Sok édes medinek a szívecskeje nagyot dobant, a mikor szent Péter és Pál napján a kath. Kőr homlokzatán feltűnt a trikolor. Tehát a mulatság mégsem marad el, sőt még csak nem is kell elhalasztani, mert a vén Zobor oly biztatón hívogat és az ég oly derűsen mosolyg, hogy szinte ki van zárva minden baleset. De nem is csoda, hisz oly sokan imádkoztak szép időért... A vágyak eme első része tehát máris beteljesült. Az összes előkészületek megtéve, papák, mamák kapacitálva, tolette kérdés végleg eldőntve — csak az a zárda ne volna oly messze. Messze? Dehogyan is messze. Micsoda neveléses szó ez egy érző kebelnek, no meg egy fiakkerosnak. — Megizzadva bár, de végül mégis célhoz érünk s a zárda hős falai és árnyas üdülő helyei alig győzik magukba fogadni a sok szórakozni szándékozót. A társaság egy része már a délelőtti folyamán rándult ki és kellemes csevegéssel, egy kis kártyaszóval, majd izletes ebédrel, ezután pedig setával és kisebb kirándulásokkal oly gyorsan telt el az idő, hogy szinte

visszakivántuk. Majd Berci bandája zendített rá és lassan kezdetét vette a tulajdonképeni szórakozás: a tánc. A tánc künön a szabadban kezdődött s ha a porond minden tekintetben nem is volt kifogástalan, hiányait szinte észrevehetetlené tette a kitünő milió a zárda romantikus romjai közt, a páratlan kellemes levegő, a kitünően sikerült tűzijáték, no meg az egyre fokozódó jókedv. Mielőtt a világtó lámpások végleg kialudtak volna, a táncoló párok a táncterembe vonultak be, hogy itt folytassák — most már szinte fektelen jókedvvel — a szórakozást. Hogy meddig tartott a tánc, arról nem szól a krónika, az azonban tény, hogy a felkelő nap csodálkozva és kissé szemrehányosan rázza vén ábrázatját, a mikor utjában oly sok Zoborról lejjövő szép kislányt látott meg kissé fáradtan, kissé álmosan, sőt kissé talán kócosan is (tudostónk indiscreciója felháborító. Szerk.) — de boldogan, végtelenül boldogan.

Az új ribényi plebános. A hercegprímás kegyuraságához tartozó ribényi plebániát a kegyúr **Gáli József** zsolnai esperesnek és a zsolnai püspöki árvaház hitoktatójának adományozta. Gáli József úr 1883—86-ig a nyitrai főgymnasiumnál működött, innét került Zsolnára hitoktatónak, a hol 21 éven át buzgó és áldásos tevékenységet fejtett ki. Az iskolán kívűl a szociális téren is érvényesítette kiváló munkáját, jeles szónoki képességével vezető szerepet vitt a zsolnai népgyűléseken, legutóbb a keresztény munkásegylet alakuló gyűlésén lepett fel, a hol zajos tetszéssel fogadott beszéde nagy lökést adott az üdvös mozgalomnak. Lapunknak egyik legagilisabb tudósítója volt, a kinek teljes tájékozottságra valló és szellemes közleményeit mindig örömmel vettük. Ebben a vonatkozásban semmi kedvünk sincs búcsúzni tőle a zsolnaiak, különösen az árvaházbeliek, nehezen fogják őt nélkülözni, s azért élénken sajnálják távozását, de a ribényi plebánia örömmünnetet ültet, mert jó, ügybuzgó, tevékeny lelkipásztorot kapott.

Primicia. Szent Péter és Pál apostolok napján Bánban tartotta első szent miséjét nagy ünnepek között **Blaschke József** esztergom egyházmegyei aldozár. A manuduktori tiszttel **Kapsz János** báni plebános viselte. Az alkalmi szónoklatot **Benyák József** visocányi lelkész tartotta. Délben az ünnepély után a plebános vendégszerető asztalánál gyűltek össze a primiciáns rokonai és ismerősei.

Tanítói eskütétel. A nagytapolcsányi járási körhöz tartozó tanítók közül mintegy 40-en az új törvény értelmében múlt hó 28-án tették le a hivatali esküt **Szűcs József** t. b. főszolgabíró kezeibe. Hasonló célból jöttek össze f. h. Szenicén a szenicei kör államsegélyes tanítói, a kiktől az esküt **Szűcs Lajos** főbíró vette ki.

Singer Megkerült. Az utóbbi napokban a nyitrai Iparbank ellen intézett támadások során újból sűrűn emlegették **Singer Zsigmond** lapágyarmathi birtokos nevét, a ki tetemes passzívák hátrahagyásával még ez évi januárban ismeretlen helyre szökött meg. Időközben **Singer** ellen több rendű feljelentés történt, s ezek alapján a budapesti rendőrség a szökevényt elfogta s Nyitrara szállíttatta, a hol most az ügyesség fogházában várja a vádtanács határozatát.

A kath. legényegylet nyári mulatságán felülfizettek illetőleg jegyeiket megváltották: **Nagymélt. Bende Imre** püspök úr 1 drb. cs. és kir. arany, mélt. **Batthyány Vilmos** gróf koadjutor püspök úr 10 kor., **Szteszkal József** kanonok 4 kor., **Kutvaszer István** kanonok, **Dr. Puchovszky Bálint**, **Ragan Ernő** 3—3 kor., **Bartha János**, **Jeszenszky Alajos** kanonok, **Pecs Ferenc**, **Takács Rezső**, **Weigl Antal** 2—2 kor., **Bárfay Kálmán**, **Bellák József**, **Dr. Cserenyey István**, **Furda Károly**, **Juhari Károly**, **Krajcsovic István**, **Kramár Vilmos**, **Kutanics István**, **Dr. Mihalovics Ede**, **Prihoda Lajos**, **Schuk, Sz.**, **Zincz János** 1—1 kor., **Bednarovics**, **Galik József** 50—50 fill. A nyeregyorsjátékokhoz értékes tárgyakkal hozzájárultak **Blahut Ádám** (1), **Blaskó József** (1), **Huszár István** (5), **Józseffy Pál** (3), és **Verebely Géza** (3) urak. A szíves adományokért ez utón is köszönetet mond az egyesület vezetősége.

A nyitrai kulturpalota ügye. Nyitra városa most már minden valószínűség szerint megfogja kapni a kulturpalotát. A Muzéumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőse nevében ugyanis **Szalay Imre** orsz. h. főfelügyelő, a Nemzeti Muzéum igazgatója, hivatalosan értesítette a F. M. K. E. elnökséget, hogy az Orsz. Főfelügyelő, melyet a miniszter javaslatára felszólított, első helyen Nyitra városát hozta javaslatba.

Plebános változás. Ehrhardt Viktor az újonnan kinevezett érsekújvári plebánus mult hó 25-én vette át elődjétől a plebánián kezelt különféle templomi és iskolai alapokat. A volt plebános Fábán János még körülbelül e hó 10-én marad Érsekújvárott, a mikor véglegesen átadja a plebániát utódjának és új tartozkodási helyére, Pozsonyba költözködik.

Hitelszövetkezet megnyitása. A nyitrai ker. szoc. önszervező hitelszövetkezet ma kezd meg működését. Ismételtén értesitem a t. részvényes tagokat, hogy a hivatalos órák vasárnap délutánonként 4—5 közt fognak tartatni. Együttal kérem az összes tagokat, hogy a részvények lefizetését akár egészben, akár részletekben ma megkezdeni sziveskedjenek. Azok is, kik nem fizetnek ma, jelenjenek meg, hogy tagkönyveiket átvehessék. — *Szentesi József* igazgatósági elnök.

A magyarországi munkások rokant- és nyugdíj-egyletének nyitrai fiókjá június hó folyamán a következő új tagokkal gyarapodott: Anyistik Imre cipész, Ehrenthal Joachim kántor és metsző, Fuszka József földmives, Gasparovics László kertész, Koncek János kovács, Konyár Vendelné házi teendővel foglalkozó, Lukucza Demeter, Lukucza Demeterné földművelő alkalmazottak, Molnár Ferenc molnár, Pusmann Ferenc h. t. foglalkozó, Rükschlosz József cipész, Szpurny János gyári munkás, Szóke Antal cipész, Velsiczky József kocsis. A tagok létszáma 331. Az ország más vidékein levő fiókok már fennállásuk 10-ik évfordulóját ünneplik. A nyitrai fiók csak második éve létezik s így messze van a tizedik év azon ünnepétől, mely a nyugdíjigazgatóság örömeivel nyugtatja meg a tagokat, de viszont a szép haladás azzal biztat, hogy a tíz év elérével egy hatalmas fiókegylet fog már működni a szegény nép nyugdíja érdekében.

Pihenők a Nyitra folyón. Mikor a nyár fokozódó melege kánikulás hősségé fajul s az előtte menekülő emberről a legsűrűbb fák hűvös árnyékában is szinte csurog a veríték, önkéntelenül az a gondolata támadt, hogy legjobb volna nyárig a Nyitra folyóba merülni, de nem úszva, lubickolva mit csak a pajkos gyermekesreg teszi meg, hanem kényelmesen ülve, hogy órákig is fitymálhassa a rekkenő hősséget. A sportok buzgó szervezője a jó Gisser bácsi e szeszélyes kívánságnak is eleget akar tenni. Fából oly székeket készített, melyek a legsúlyosabb ember alatt sem merülnek el s föl sem borulnak, hogy véget vessenek a kényelmes pihenésnek. A szék szerkezetű lesz, hogy a benn ülő tet-szés szerinti mélyre merülhessen a vízbe s az egész gépezet kormányzásához nem kell több tudás és ügyesség, mint a legkényelmesebb nyújtózkodáshoz.

Előledett szobor. A Bold. Szűznek a nyitrai törvényeségi palota előtt felállítandó új szobrára a mult héten Prihoda János küldött 3 kor., L. A. 2 kor. Hozzáadva a mult számban kimutatott 3419.74 koronához lesz főösszeg: 3424.74 kor. Isten fizesse meg!

Életmentő. A sási malom közelében a Nyitra hullámainak áldozatául esett volna Vagos Kálmán 12 éves fiu, ha véletlenül arra nem megy Braun György hivatalos szolgá, ki hamarosan partra hozta a fuldoklót. Braun Györgynek, kit a ker. szocialis egyesület derek tagjának ismerünk, ez már a második életmentő tette. Az előtt Szegeden a Tiszaból mentett ki saját élete veszélyeztetésével egy gyermeket.

Gvadányi estély. A szakolcai Gvadányi-kör választmányja június hó 29-én a kir. kath. gymnasium tornatermében táncal egybekötött hangversenyt rendezett a rohói templomban nyugvó gróf Gvadányi József lovas generális sírja fölé állítandó emlékmű javára. Szó sem férhet ehhez a kegyeletes tényhez, de mi úgy tudjuk, hogy az emlékmű költsége már megvan, csak az elkészítést kellene siettetni, mert bizony kedvezőtlen világot vet a vármegyére, hogy kegyeletes jellegű dolgainkat nem tudjuk nyelbe útni.

Pöstyén fürdőt július hó 2-ig 4743 személy látogatta. A fürdővendégek között most kétségkívül legérdekesebb az a két Japán tudós, a kik Európában való utazgatásuk közben csúzbajuk gyógyítása végett a világhírű fürdőhelyen időznek. Az egyik *Ling Kia Lay* Tokióból, a másik *Mao Szolny Szlug* Yokohamából.

A felsőelefánti ligástelep. Edelsheim Gyulai gróf, a gyermekvédelmi célokra nagy áldozatokat hozó főúr teljesen helyreállította felsőelefánti, maskülömben lakatlan, tornyos kastélyát, hogy abban a ligás gyermekeket kellemes nyári tartózkodásra elhelyezze. Julius 1-én bevonult az

ország minden részéből 20 leány két tanítónő kíséretében, hogy itt töltsék vakációjuk egy hónapját, míg ugyanezek ily csoport fiú fölváltja őket augusztusban. Szórakozásukról, mulattatásukról bőven gondoskodott a bőkezű főúr. Kész teniszpálya is várta őket. Hiányt semmiben sem fognak szenvedni. A gondtalan, kellemes napok emléke elkíséri majd életük jövő útjain.

Uj napilap. Szabadkán „*Bácskai napló*” cím alatt egy kitünően szerkesztett napilap indult meg, melynek felelős szerkesztője dr. Veréb Gyula. Az új lap első sorban a helyi érdekű dolgokat öleli fel, de az országos eseményekről is gyors, hű és kimerítő tudósításokat hoz. Keresztény szocialis irányt követ, s ezzel felhívja magára mindazon körök figyelmét, melyek ennek az iránynak a törekvéseit támogatják. Aki jó, olesó és mégis terjedelmes keresztény szocialis napilapot akar olvasni, annak a Bácskai Naplót a legmelegebben ajánljuk. Előfizetési ára 1 óra 1 kor. 20 fillér. Megrendelhető Szabadkán, Rákóczy-u. 20.

A kerületi betegsegélyzőpénztárak küldöttsége Kossuth Ferencnél és Szerényi Józsefnél. A kerületi betegsegélyző pénztárak országos központi bizottságának küldöttsége tisztelgett minap Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél Sonthag Jenő szolnoki államtitkár vezetésével. A küldöttség szónoka előadta, hogy a bizottság elvégezte az új munkásbiztosítási törvény életbeléptetéséhez szükséges előkészületeket és ezzel befejezte tizenöt évi működését, amelynek további folytatására azért nem lesz szükség, mert az új törvény szerint legalis országos szervezetet kapnak a pénztárak. Egyben üdvözölték Kossuthot, mint a munkásbiztosítási törvény megalkotóját és ama reményüknek adtak kifejezést, hogy sikerülni fog az egész munkásbiztosítás még függőben levő kérdéseit is megvalósítani és az egész munkásbiztosítást kiépíteni. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszában megköszönte hogy a küldöttség nála megjelent és kijelentette, hogy iparkodni fog, amennyire csak lehetni, a munkásosztály jólétét minél előbb előmozdítani.

Újonnan kifestett templom. Juhari Károly, előnyösen ismert nyitrai templomfestő és a nyitrai ker. szocialis egyesület alelnöke, akinek kiváló munkájáról egyházmegyénkben már sok templom tanuskodik nevezetesen a belpataki, nyitraszucsányi, szkacsányi, s Nyitrán a ferencendiek temploma, most ismét a nagybélci plebánia templomot festette. Ez alkalomból a nagybélci plebánus Juhari Károlyhoz a következő elismerő sorokat intézte: T. Juhari Károly úrnak Nyitrán. Alulírott ezennel készséggel bizonyítom, hogy Ön templomunkat ez évi május és június hónapok folyamán csinosan kifestette, hogy úgy a diszes dekorációk valamint a templom bolthajtására aranyozott mezőkbe olajfestékkel készített 12 szent kép is és pedig: Jézus mint Jópásztor, Szűz Mária, Szt. József, Szt. Joachim, Sz. Anna, Szt. István, Szt. László királyok, Szt. Imre, Szt. Erzsébet és Szt. Cecília két angyallal igen jól sikerültek, minek folytán Önt oltártestvéreim figyelmébe melegen ajánlom. Paska István plebánus.

Érsekújváriak a kormányznál. Dr. Rabár Endre közigazgató és Galgóczy Gyula városi főjegyző a mult napokban Budapesten jártak Szerényi államtitkárnál a Nyitra-híd és bajcsi-út megváltása tárgyában. Az államtitkár biztosította a küldötteket, hogy az ügyet a legmesszebb menő méltányossággal fogja kezelni. Azután átmentek a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba, ahol a 200,000 koronás építési államsegély ügyében jártak közben. Erre nézve báró Barkóczy Sándor min. tanácsostól azt az ígéretet vették, hogy az államsegély, melyet az eredeti terv szerint csak az 1909-ik évi költségvetés terhére akartak folyósítani, már az 1908-ik költségvetésbe fog felvetetni.

A szenici képviselő afférje. A „Magyarország” mult szerdai számában „Tévedések vigjátéka a Házban” cím alatt a következő apróságot olvastuk:

A képviselőház mai ülésén vigjátékba való esemény történt: két magyar képviselő horvátok nézte egymást s ezért annyira megharagudott mind a kettő, hogy ha a körülállók el nem választják, hajbakapnak. Történt pedig az eset, amint írva következik:

A zárt ülést közvetlenül megelőző szünet alatt nagy csoportosulás volt a horvátok oldalán. Rakovszky István elnök éppen megvonta Babics képviselőtől a szót s hirtelen felugasztotta az ülést. Supilo két kezzel hadonázva tiltakozott az

elnöki tény ellen s nemsokára egész gyűrű vette körül, magyarok és horvátok vegyesen, kik egymást harsogták túl a nagy vitatkozásban. Emödy József alkotmánypárti képviselő, egy feketehaju, barna arcú ur közvetlenül Supilo mellett magyar nyelven agitált. Mellette Keszits Antal, az óbudaiak függetlenségi képviselője állott, aki egyszerűre harsány hangon támadt rá Emödyre:

— Ez a horvát ilyenkor tud magyarul, de mikor beszélni kell, akkor nem tud.

Nyilvánvaló volt, hogy Keszits nem ismeri Emödyt s horvátok nézi. A körülállók homéri hahotára fakadtak s csak még növelte a derűtséget mikor kiderült, hogy Emödy viszont Keszitsset nézi horvátok. Magából kikelve támadt rá:

— Ez már mégis csak sok! Nem elég, hogy ti horvátul fecsegték, talán még azt is megtiltánád, hogy én magyarul beszéljek?

A két nekihevíült „horvátot” Ráth Endrénék és Esterházy Mór grófnak kellett lefogni, különben egymásra rohannak.

Harsogó kacajjal mutatta be őket egymásnak Ráth Endre:

— Emödy József magyar képviselő.

— Keszits Antal magyar képviselő.

Az esetet nagy derűtség között mesélték a folyosón.

A zsolnai vízvezeték munkálatai mint tudósítónk írja, csak lassan haladnak előre. Ennek oka az országszerte tapasztalt munkás hiány, melyet Zsolnán még az a körülmény is fokoz, hogy csekély munkabérral dolgoztatnak a nehéz munkát adó kemény sziklás talajnál.

Tűz. Berencs községben e hó 4-én délután két órakor nagy tűzvész volt. Elégett 18 ház a melléképületekkel együtt. A kár 16 ezer koronára tehető. Megkárosodott 3 földmives gazda és 21 szegény zsellér család, kik közül egynek a háza nem volt biztosítva, egy másiknak pedig bútortáza és ruházata is beutégett. Több sertés és sok baromfi is tönkrement. Miután most már szalmával házakat fedni nem szabad, a fa pedig igen drága és a kenyérkereset legfőbb ideje, az aratás már megkezdődött, a szegény berencsi zsellérek anyagi helyzete kétségbeesítő. A tűz egy ólban ütött ki és a szűk utcát egy óra alatt elhamvasztotta.

Kiviteli cégeink figyelmébe. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy a bulgár védjegytörvény értelmében az, aki áruin a valóságnak meg nem felelő feliratokat alkalmaz, ezen törvény elleni kihágásban vétésnek tekintetik és az abban megszabott büntetés alá esik, kivéve ha igazolja, hogy rosszhiszeműség nem terheli. Ezen kihágás hivatalból lévén üldözendő, a végrehajtási utasítás akként intézkedik, hogy a valótlán feliratokkal megjelölt külföldi áruk a vámhatáron elkoぼztatnak. Egy előfordult konkrét esetről kifolyólag a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara figyelmébe a Bulgáriába való kivitelben érdekelteket arra, hogy a bulgár vámhatóságok által a bulgár védjegytörvény megsértése alatt folyamatba tett eljárás ellen való felszólalás nem vezethet eredményre abban az esetben, ha a vámhivatal a vonatkozó ügyiratokat az ügyészségnek már átadta, mihez képest ajánlatos, hogy a Bulgáriában lakó címzett, vagy a hazai kiviteli cég az ilyen ügyekről sofiai diplomaciai ügyvivőségünket azonnal, esetleg táviratilag tudósítsa oly célból, hogy ügyvivőségünk a bulgár közigazgatási hatóságoknál az illető érdekében még a bírói eljárás megindítása előtt járhatson közbe. A bírói eljárás megindítása után való közbenjárás az eljárás befejezéséig még akkor is eredménytelen marad, ha különben nyilvánvaló is, hogy a hazai kiviteli céget rosszhiszeműség vagy mulasztás nem terheli.

Galamblovó verseny. A Pöstyénfürdőn június hó 29-én és 30-án megtartott orsz. galamblovóverseny nemcsak nagyszámú bel- és külföldi fürdővendég, de e sport- és különösen a főúri körök élénk részvétele mellett folyt le. Az eredményről alábbiakban számol be tudósítónk: Első nap: I. megnyitó verseny. A vizalmi bizottság tiszteletdíja (ezüst sorleg.) 3 galamb. Távoiság 25 m. I. Moosonyi Antal 21, II. Mister Cardeza 20, III. Barthos Tivadar 18, IV. Gróf Hunyady László 16 galambbal. 2. Vadászdi. A fürdőbizottság díja (ezüst kávé készlet.) Handicap 1 galamb. I. Gróf Apponyi Henrik 15, Gróf Hardegg János 15 galambbal. 3. A fürdőbérleti igazgatóság tiszteletdíja. (1 szervisz, 1 ezüst cigarettatárcs és K. 200.— az 1-nek, K. 100 a 2-nak, K. 50.— a 3-nak.) 5 galamb. Távoiság 24 m. I. Mister Cardeza 10, II. Barthos 9, III. Gróf Apponyi Henrik 7 galambbal. Második nap. I. Tolnay Béla tiszteletdíja (ezüst szivar-kazetta.) Handicap 3 galamb. I. Gróf Apponyi Henrik 12, II. Barthos 11 galambbal. 2 Pöstyéni nagy díj. Gr. Erdődy Imre védnök tiszteletdíja (ezüst teakészlet és K. 500.— az 1-nek, K. 200.— a 2-nak, K. 100 a 3-nak. I. Gróf Apponyi Henrik 20, II. Gróf Hunyady László

19. III. Mocsanyi 17 galambbal. 3. Algyesti Tükör Jenő tiszteletdíja (ezüst pezsgőhűtő.) Handicap 5 galamb. I. Gróf Hunyady László 16. II. Chernel kapitány 15 galambbal. 4. Vigaszdíj. Gróf Erdődy Imréné védnök tiszteletdíja (ezüst kávékészlet.) I. Gróf Hardegg János 6 galambbal. A versenyt, mely a Vág mentén fekvő lövőterén folyt le, nagyszámú előkelő közönség nézte végig. A csinosan díszített védnöki trónuson Erdődy Imre gróf nejevel, szül. Migazzi Irma grófnővel és Fodor Kálmáné, Berethold grófnő foglaltak helyet. A pályákban ott láttuk többek között Gróf Károlyi Lajost nejevel, Gróf Hunyady Lászlót nejevel, Apponyi Adél és Hunyady Teréz grófnőket, Fodor Médát, Kállay Erzsit és Lenkét, Mrs. Cardezat, Lady és Lord Kilmarnockot, Odescalchi Arthur herceget, Chernel kapitány nejevel, báró Fekete Aladárné leányával, Pallavicini ögróf huszárezredet, Steinger hadtestparancsnokot, Gróf Lubinszky huszárnagyot, Steiger báró nejevel, Walterskirchen bárót, Zedwitz grófot nejevel, Kolowrat Willy grófot, Schenk bárót, Rakovszky Antal es. és kir. kam. nejevel, Skublies Józsefet nejevel, Ocskay Rudolfot nejevel, Dr. Fodor Kálmán orsz. képviselőt, Machovich János főszolgabíró nejevel és leányával, Schaurmárné Rudnyánszky Ilonát, Rudnyánszky Bélát és Jenőt, Thuróczy Károly es. és kir. kam., Dickmann bárót, Bittó főhadnagyot, Czobor Bélát és még többeket. Az ügyes rendezés Rudnyánszky György orsz. képviselő, a vizsgáló bizottság elnökének érdeme, akinek fáradságos, körültekintést igénylő munkájában az orsz. galamblovó egyesület részéről Gyapai Nándor, a vizsgáló bizottság részéről pedig Gravé Hugó segítettek.

Kereskedelmi alkalmazottak kintüntetése. A pozsonyi ker. kamara közzé teszi: Kamaránk már korábban foglalkozott azzal az eszmével, hogy a régi és kifogástalan magaviseletű kereskedői alkalmazottakat megfelelő elismerésben részesítse. Most a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr is azon örvendetes elhatározásáról értesítette kamaránkat, mely szerint hajlandó a kiváló szorgalmat s ügybizalmat tanúsító s már huzamosabb idő óta egy helyen szolgáló kereskedelmi alkalmazottakat megfelelő módon kintüntetésben részesíteni. Hogy az arra érdemes és jutalomra méltó alkalmazottakat összeirhassuk, fölkerjük a kamarai kerület érdekelt cégeit, hogy az árukereskedelemben foglalkoztatott alkalmazottak nevét, munkásságának méltatására, valamint szolgálati és fizetési viszonyaira vonatkozó, esetleg korábban más cégeknél kifejtett működését és föltüntető adatokat az alólírott kamarával hitelt érdemlő módon közölni és az alkalmazottak netáni okmányait is küldeni sziveskedjenek. A közlemények beküldését három hét leforgása alatt várjuk.

Versenybírgyalás. A m. kir. pozsonyi IV. honvéd ker. hadbizottsága a kerületbeli honvéd csapatok termény és anyagjárandósági szükségleteinek szállítás útján leendő biztosítása céljából kizárólag írásbeli ajánlatok alapján az alább felsorolt napokon és állomásokon nyilvános ajánlati versenytárgyalást fog tartani, és pedig folyó évi július hó 22-ikén Pozsonyban, július hó 10-ikén Nyitra, július hó 22-én Trencsénben. Az egyes állomások szükséglete és a szállítás feltételei a megnevezett állomásokon elhelyezett honvéd csapat, illetőleg honvéd állomás parancsnokságok irodáiban betekinthetők.

Az öröklött mezei gazdaságok birtokosainak katonai kedvezménye. A Véderőtörvény 33. szakasza rendel, hogy azok, akik örökösödés útján jutottak valamely mezei gazdaság birtokába, ha abban magok gazdálkodnak s ha ezen gazdaság földjövédalma elegendő egy öttagú család önálló eltartására, de viszont nem haladja túl ezen jövedelem négyszeres mennyiségét, a póttartalékba osztandók. Ezen kedvezmény engedélyezésénél az eddigi gyakorlat szerint az ott meghatározott jövedelem megállapításánál a kataszteri jövedelem szolgált alapul. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület felterjesztése és az ennek kapcsán megtartott angett tárgyalásainak alapulvételével Jekelfalussy honvédelmi miniszter ennek a kedvezménynek a megadását új alapra fektette. A miniszter egyetértésben a közös hadügyminiszterrel most kibocsátott rendeletével a mindaddig zsinórmértékül vett kat. jövedelmet mellőzni rendelte és a kedvezmény igénybevételére a jövőre nézve a következő zsinórmértéket tűzte ki: 1. A legelőből és erdőből álló földbirtok a kedvezmény megadásánál figyelembe nem vehető, hanem csak a szántóföld, rét kert és szőlő. 2. A szántóföldből, illetőleg szántóföldből és rétből álló földbirtoknál minimum gyanánt a régi kisebb urbéri negyedteleknek megfelelő 6 kat. hold veendő, melyből legalább 4 kat. hold szántóföld, a többi 2 kat. hold pedig rét is lehet, maximum gyanánt pedig a régi legnagyobb urbéri teleknek megfelelő 40 kat. hold veendő, melyből természetesen a minimumnak megfelelőleg szintén legalább 4 kat. hold a szántóföld. 3. A szőlőművelésnél, akár hegyi, akár homoki szőlőnél, ugyisintén a kertészettel a minimum 2 kat. hold, a maximum pedig 4 kat. hold, de csak abban az esetben, ha beigazolást nyer, hogy az a terület állandóan és

kizárólag szőlő és gyümölcs, illetőleg kerti vetemények termesztésére használtatik. A honvédelmi miniszternek erről az intézkedéséről Darányi földmívelésügyi miniszter, kinek közbenjárását a gazdaságszociális testületet ebben a kérdésben kikérték, értesítette az OMGE.-t, a honvédelmi miniszter pedig a végrehajtásra tette meg az intézkedéseket.

Pályázat. Posta-távirda segédtszettekkel való kiképzés céljából a m. kir. posta-távirda és távbeszélő hivatalokhoz növendékek vétetnek fel. Növendékké fölvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet, a horvát-szlavonországi illetőségűek pedig a horvát nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenlő rangú más iskola megfelelő osztályát sikeresen végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek, az iskola bevégezése és növendékké fölvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezen egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal felmentelen magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-távirda és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A fölvételért sajátkezűleg írt, ivenként egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a fent elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1907. évi július hó 31-ig lehet folyamodni. A kérvény az illető posta-távirda igazgatóságához címelve azon posta-távirdahivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékké fölvételét óhajtatja. Megjegyeztetik azonban, hogy a nagyváradi posta és távirda igazgatóság kerületébe ezen alkalommal növendékek nem vétetnek föl. A folyamodványokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reávezendő. Mely kincstári és nem kincstári posta-távirdahivatalok vannak növendékek fölvételére felhatalmazva, arra nézve bármelyik posta-távirda igazgatóság, illetve hivatal tájékoztatást nyújt. Budapesti posta-távirda hivatalokhoz kiképzésre csak oly növendékek vehetők fel, kik helyben szülőiknél vagy rokonainknál laknak. A fölvett növendékek kötelesek a szolgálatot az értesítés kézhez vétele után legkésőbb október hó 1-én megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állnak, ezen kiképzés első felvételében semmi féle javadalmazásban nem részesülnek, az első és második felvételben azonban kincstári posta-távirda hivataloknál havi 15 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 40 korona és a negyedik évben havi 50 korona napidíj átalányt kapnak. Nem kincstári posta-távirda hivataloknál a díjazás a növendék és a postamester között szabad egyezkedés tárgya. Az oktatásért azonban a postamesternek nem szabad díjat szedni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirda igazgatóság székhelyén vizsgára bocsájtattak s a vizsga sikeres letétele után mint segédtszettekkel posta-távirda segédtszettekkel kinevezetésükig részt vesznek kincstári posta-távirda hivataloknál napidíjas minőségben, részt vesznek kincstári posta-távirda hivataloknál nyernekek alkalmazását. Megjegyeztetik azonban, hogy azon növendékek, kik a segédtszeti vizsga letétele után mint segédmunkások nem kincstári posta-távirda hivataloknál legalább 2 évig működnek, a segédtszeti kinevezéseknél előnyben fognak részesülni a velük egy időben vizsgázott azon növendékek felett, kik napidíjas minőségben esakis kincstári hivataloknál alkalmaztatnak. Budapest, 1907. évi május hó 28-án. Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter.

Piaci árak. 1907. évi július hó 3-ikán. (100 kilogrammonként koronákban) Buza 17,60 18.—, rozs 15,60—16.—, árpa 14.—14,40, zab 15 20, tengeri 13,60. Látható készletek: nincsenek.

Parmai ibolya szappan. E név alatt pár év óta egy kitünő mosdó szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolyaillatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arcórtűk is nagy eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen arért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmassá pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros, Miskolcon. Kapható Nyitra, Kubányi István drogériájában.

Iskolai értesítők.

2. A nyitrai internatussal összekötött róm. kath. felsőbb leányiskola Ertesítője az 1906/07. tanévről. Közli Bezák István Ferenc dr. i. igazgató.

A kitaposott nyomokon serényen halad céljai felé a nyitrai felsőbb leányiskola, amiről a mult iskolai évek az eredményei is tanuskodnak. Az intézetbe az év folyamán 218 tanuló vétetett fel, a kik közül vizsgálatot tett 199. Minden tantárgyból kitünő eredménnyel tett előmenetelt 21, átlag jeles eredménnyel 47, átlag jó eredménnyel 58. Egy, vagy több tárgyból elégtelen jegyet kapott 27 tanuló.

A nem hivatalos részben két értekezéssel találkozunk, az egyikben valaki egy bevezető gondolatot közöl az olvasóval, melyből kiragadjuk azt, hogy a „harmonikus nevelés szempontjából fölötte kívánatos, hogy a szerzetesnők

által vezetett iskolákban hivatásos világi tanítónők is tanítsanak.“

Hogy az iskolai nevelés „harmoniaja“ mennyiben teszi kívánatossá világi tanítónőknek is az alkalmazását, azt sem ebből az értekezésből, sem más ismeretforrásból meg nem értjük. Maga a hangoztatott elv azonban kétségtelenül helyes, annak a *többoldalúságnak* a tekintetéből, melyet az életre való nevelés csak nehezen nélkülözhet, bár általa a nevelői hatások harmoniaja némi csorbát szenved. Ezt később a jó szülői vezetés könnyen kiköszörülheti.

A második értekezésben — pedig egy is elég lett volna — az a kérdés merül fel, hogy olvashat-e leány regényt? Az értekező igennel felel rá. A mi nézetünk az, hogy az ifjúság kezébe regény nem való. Tanulja az ifjúság ismerni az életet, klasszikus költői művekből is, ez jó, hasznos és szükséges, de a regénynek a serdülő ifjúság olvasmányai között nincs helye, mert többet árt, mint használ. Élvezni is tulajdonképpen csak a klasszikus regényt lehet, de azt már igazán csak teljesen érett szellemmel és kiforrott erkölcsi érzéssel bíró emberek élvezhetik.

Az iskola tanulmányügye, vallás-erkölcsi és fizikai állapota, továbbá az ifjúsági ünnepek, szórakozások semmi kívánni valót sem hagynak hátra, a gyűjtemények gyarapodásáról is az Ertesítő örvendetes adatokat tesz közzé. Az intézetben egy olyan kulturtényezőt bir Nyitra városa, mely a kath. tanügy barátait büszkeséggel töltheti el.

Birtok eladás.

Radosna községében f. évi augusztus hó 12-én délelőtt 9 órakor és folytatólag nyilvános árverés útján el fog adatni a nyitrai püspökség javadalmához tartozó Radosna és Bzinez határában fekvő néhai Krajcsóvs-féle apró parcellákból álló 110 (1200 □-öles) holdat kitevő birtoktest. — A parcellák helyrajzi száma, területe, valamint azok kikiáltási ára Radosna községében vagy az ottani gazdasági irodában megtekinthetők.

Ugyanakkor egy régi pajtaépület anyaga is árverés alá kerül; megjegyeztetik, hogy a vétel csak árverés útján történhetik. (99. 1—4)

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előlegadomány- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12. **Az igazgatóság.**

Székháza Városháztér 3. sz.

!!! eladó !!!

Fajtisza 4 éves, teljesen idomított

vadász kutya

100. 1—2 **!!! eladó !!!**

Ghymes, Brauner József, áll. tanító.

A zsolnai iparkiallitason ezüst érem.
Orsz. Iparegyesülettől ezüst díszérem.

Csernyák József

cipész-üzlete

Nyitra, Bottyán János u. 3.

Ajánlja magát mindennemű

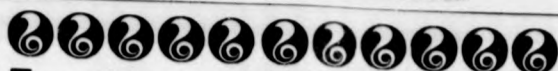
férfi-, női- és gyermek-cipők

elkészítésére. Javitások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Érzékeny lábakra különös figyelem fordítatik. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Saját készítményű áruraktár férfi-, női- és gyermek-cipőkben bel- és külföldi divatos bőrökben és mindennemű **cipész kellékekben** u. m. **crémek, fűzők** stb. stl. 9-10.

Nyugalmazott kántortanító,

ki jó hanggal rendelkezik, kiválóan játszik orgonán és egyéb hangszereken, önálló kántori állomást keres. Kivánatra személyesen is megjelenik. Címe megtudható a kiadó-hivatalban.

Egy jó családból való fiú
tanulónak felvétetik

Huszár István könyvkereskedésében Nyitrán.

Egy jó házból való fiú

tanulónak

felvétetik 97.

GOMBÁRIK ISTVÁN

uri és női fodrász-üzletében Nyitrán,

Tóth Vilmos utca II. sz.

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA KÁRPITOS ÉS DISZITŐ NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti olajfestmények jutányosan kaphatók.

Van szereném a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy rak-táromat, egy ujonnan épült emeletes szárnnyal kibővítettem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő.

Kizárólag száraz anyagból és kitünő iparosok által készített fabutoraim, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű stýlben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpitozott butorokban a **legujabb** angol, valamint eredeti magyar ujdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő
kárpitos és diszitő

NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

3. 12.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“ részvénytársaság NYITRA székhellyel.

32. 20-52.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat **parcellázás** és egészbeni tovább eladás céljából. Elfogad megbízásokat **parcellázások keresztülvitelére** haszonrészesezés, vagy meghatározott összeg fejében. Közvetít **birtokeladásokat és vételeket.** Vásárol **erdőterületeket** kihasználásra, vagy bármily nemű épület-, mű- és tűzifát. Elvállal **haszonbérleteket albérleti joggal,** e nélkül pedig azok megbízható közvetítését eszközli. Felvállal **gőzeke-szántásokat** ott, a hol 2000 magyar holdnyi érdekeltség biztosítható. Kedvező feltételek mellett közvetít **minden rendű gazdasági szükségleteket.** — Ügynöki közbenjárást esetenkénti megállapodás szerint díjazunk.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvószert.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsóhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes ésoleső savanyúvíz: dús szénsavtartalmánál fogva nemesak biztos óvószert fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyósnál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légsó- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta** bebizonyosodott, hogy **még ragályos betegségektől is,** mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva.** Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél nagyobb üvegekben minden **kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél,** sőt a szódavíznél is **olcsóbb;** hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb **vidéki** városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen kapható.** A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

Főraktár: Aitner Ferenc urnál Nyitrán.

Főraktár: Aitner Ferenc urnál Nyitrán.

Verebély Géza uri és női divat áruháza, Nyitra

a Tulipánszövetség — Magyar Védő-Egyesület tagja.

II. Vármegye-u.

Legujabb női kosztüm és bluzkelme különlegességek. Tavaszi uri kalapok, nyakkendők nagy választékban! Valódi Linoleum szőnyegek! Csipke- és posztó-függönyök, asztal- és ágy-terítők. Gyapju szőnyegek és pokrócok. — Mindazon honi gyártmányu cikkeket, melyek áruházam szakmájához tartoznak állandóan raktáron tartok, a miről a Tulipánszövetség — Magyar Védő-Egyesület hiteles másolatban közreadott okmánya is tanuskodik. — Pártoljuk a honi ipart és magyar kereskedelmet ne csak szóval, de tettel!

Privigyei Népbank

leszámitol jutányos kamatlább mellett váltókat utalványokat, kötelezvényeket, kisorsolt papírokat és mindennemű biztosított követeléseket. Előleget ad értékpapírokra, sorsjegyekre, aranyra s ezüstre.

Igen kedvező feltételek mellett folyósít a bank részéről felmondhatlan jelzálog-kölcsönöket kamatozó és amortizációs alakban, 65 évig terjedhető időre, minimális kamatlábbal mellett és árfolyam levonás nélkül. A drágább jelzálog-kölcsönöket illetékmentesen konvertálja.

Elvállal kedvező fizetési feltételek mellett földbirtokok parcellázását, alagcsövezését és csatornázását.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, sorsjegyeket, bel- és külföldi pénzeket.

Elfogad betéteket 4½%-os kamatozás mellett.

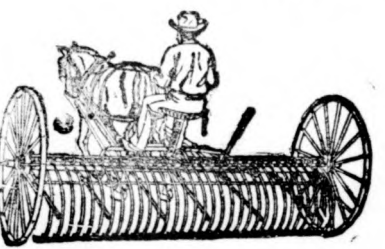
Felvilágosítás készséggel s díjmentesen.

Jó családból való 12—14 éves fiu tanulóknak fölvetetik

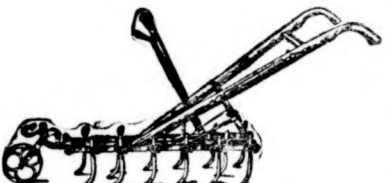
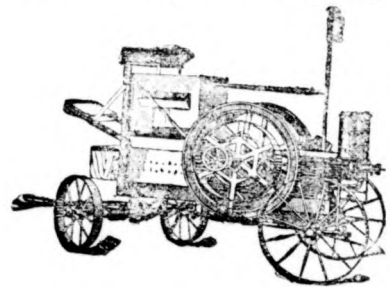
Fogelton János fűszer- és gyarmat-áru üzletébe Privigyén.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kéveköto-aratógégei és marokrakó-aratógégei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem üres frazis, hanem tény!

84. 8-10.

Összes gyártmányainkról szóló képes katalógusunkat kívánatra bármintve küldjük.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti káinitot

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

RÉZGÁLICZOT (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.